

Van: Stichting "Wij vertrouwen stemcomputers niet"

Linnaeusparkweg 98
1098 EJ Amsterdam
The Netherlands

tel: +31 20 463 6394

fax: +31 20 663 8511

mail: info@wijvertrouwenstemcomputersniet.nl

Aan: Ministerie van BZK

t.a.v. staatssecretaris Bijleveld
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Afzender: NL-1098 EJ 98^{hs}

Betreft: waarnemerstatus verkiezingen

Amsterdam, 4 juni 2007,

Zeer geachte staatssecretaris Bijleveld,

Vooralsnog lijkt u van zins de eerstvolgende verkiezingen in Nederland met behulp van stemcomputers te doen plaatsvinden. Mocht het zover komen dan is onze stichting voornemens als 'domestic observer' verkiezingswaarneming te organiseren.

Wij ontvingen uw schrijven d.d. 23 mei jongstleden waarin u reageert op onze brief van 4 april waarin wij u verzoeken ons de faciliteiten te bieden die voor verkiezingswaarneming noodzakelijk zijn. In uw antwoord stelt u (kort samengevat) dat alle voor waarneming van verkiezingen noodzakelijke voorzieningen al door de Kieswet worden geregeld en dat verkiezingswaarneming, anders dan het regelen van toegang tot stemlokalen voor buitenlanders, bij gebrek aan een wettelijke grondslag door de overheid niet verder gefaciliteerd hoeft te worden.

De mate van openheid van de zijde van de organisatoren van een verkiezing die nodig is voor een zinvolle verkiezingswaarneming wijkt echter fundamenteel af van het in de Kieswet vastgelegde recht van kiezers om tijdens de verkiezing en tijdens het opnemen van de stemmen in het stemlokaal aanwezig te mogen zijn. Het OVSE 'election observation handbook' zegt hierover onder meer:

Domestic observers, both partisan and non-partisan observers, should be free to observe all stages of the election process before, during, and after election day. The tabulation of results should be visible and verifiable from polling-station level to all intermediate levels of election administration and finally to the national election authority.

Om 'all stages of the election process' van verkiezingen te kunnen observeren is het naast observatie op de verkiezingsdag zelf nodig om in het traject voorafgaand aan en volgend op de feitelijke verkiezingen allerlei technische en organisatorische processen te observeren en documenten te bestuderen. Bij gebruik van stemcomputers geldt dit volgens de literatuur zelfs in verhoogde mate ten opzichte van verkiezingen door middel van stembiljetten. Het moge hoe dan ook duidelijk zijn dat de overheid, als organisator van de verkiezingen, als enige de sleutels in handen heeft zonder welke een zinvolle

verkiezingswaarneming volstrekt niet mogelijk is. Wij vertellen u hier niets nieuws: uw departement heeft immers nog zeer recent een OVSE-waarnemingsmissie *wel* op alle denkbare niveaus in de verkiezingskeuken laten kijken.

Het is ons onduidelijk wat u met uw brief van 23 mei beoogt. Is uw brief misschien een cryptisch opgestelde verklaring van niet ontvankelijkheid? Of verwoordt de brief, in weerwil van de afwezigheid van een bezwaarclausule, een besluit om ons de waarnemerstatus en de bijbehorende faciliteiten te weigeren? Wij verzoeken u om voor 25 juni aanstaande de juridische status van de brief te verduidelijken zodat wij ons bezwaar nog binnen de termijn van zes weken kunnen inrichten. In afwezigheid van een verduidelijking zien wij ons gedwongen om pro-forma bezwaar aan te tekenen tegen een fictief besluit om ons de waarnemerstatus en bijbehorende faciliteiten te weigeren.

Nog meer dan op een verduidelijking hopen wij dat u op uw schreden terugkeert en danwel geheel afziet van het doen inzetten van stemcomputers, danwel alsnog toezegt onze waarnemingsmissie te erkennen en haar eenzelfde mate van toegang te geven die ook de recente OVSE waarnemingsmissie heeft genoten. Wij zijn gaarne bereid over de details van de waarnemingsmissie met u in overleg te treden.

Het is voor onze stichting van het grootste belang om zichtbaar te maken in welke mate ons verkiezingsproces compleet ondoorzichtig is geworden. Wellicht ten overvloede wijzen wij u er op dat wij van mening zijn dat de afspraken in het 'Copenhagen document' alsmede onder meer het bepaalde in art. 25 IVBPR, art. 3 EVRM en diverse standaardwerken over het observeren van verkiezingen gezamenlijk meer dan voldoende juridische grondslag bieden om verkiezingswaarneming door onze stichting desnoods langs juridische weg af te dwingen. Onze stichting wenst een dergelijke procedure, met alle bijkomende internationale imagoschade voor Nederland, zeer nadrukkelijk niet.

In de volle overtuiging dat het dan ook niet zover hoeft te komen teken ik,

Met vriendelijke groet,
Hoogachtend,

Namens de stichting "Wij vertrouwen stemcomputers niet",
R.V. (Rop) Gonggrijp, voorzitter